1877. IV. évfolyam. 201. szám. Debreczen, Kedd október 16.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve.
Egész évre . 10 frt.
Félévre . . 5 frt.
Negyedévre . 2 frt 50 kr.
Egy hóra . 1 frt.
Előfizethetni helyben a kiadóhivatalban a debreczeni *reszvenynyomdában*, aztán Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedéseikben, vidéken a postahivataloknál.

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdászati s társadalmi lap.

A SZABADELVŰPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször, u. m. Hettőn, Kedden, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton.

Hirdetési díj:
öt hasábos petitsor 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű s többirben megjelenő hirdetményeknél leengedés történik. Bélyegdij minden hirdjaés után 30 kr. Nyilttéri közlemények minden sora 20 kr. Ezek a szerkesztő által vétetnek fel. — A hirdetmények a szerkesztőségben és kiadói irodában.
Az előfizetési s hirdetményi pénzek a kiadóhivatalba, a lap szellemi részébe tartozó közlemények a szerkesztőségi irodába **piaczutcza, Szabó Lajos ház, 1712. sz. alatt** czimezendők.

Budapest, okt. 15.

(—y—) A kiegyezési törvényjavaslatok tárgyalása kezdetét vette innen is tul is a Lajthán, és az a minden utógondolat nélküli őszinteség, melylyel a magyar kormány az illető javaslatokat tárgyalás alá bocsátotta, s törvényre emelkedésüket előmozditni igyekszik, azt a gondolatot kell hogy ébreszsze minden józan itéletü emberben, hogy valahára mégis kibonyolodáshoz, rendezéshez jut e kényes ügy, mely Cis és Transban egyiránt annyi kellemetlen, mondhatnók keserü percznek és jelenetnek volt okozója.

Fájdalom, nincs igy a dolog, s ismét elmondhatjuk, hogy ha valamely előre nem látott akadály gördül a kiegyezés utjába, nem mi görditjük azt oda. —

Az osztr. reichsrath banküg yi bizottságának választmánya már is azon kezdte, hogy a 80 milliós adósságról szóló tvjavaslatot elvetette, s a kormányok által megállapitott módozatot azzal az inditvánnyal helyettesitette, hogy a bank tiszta jövedelméből a kormányokat illető osztalék 70—30% arányban a 80 milliós adósság törlesztésére forditassék.

Nem tudnánk valami nagyon lelkesülni a kormányok által elfogadott módozat mellett sem, mert ex principio, ha nem is veszedelmesnek, némileg lealázónak tartjuk, hogy idegenek itéljenek vitalis érdekeink fölött, de a két vitázó fél között e tekintetben oly éles az ellentét, hogy mivel az általában kiegyeztethetlennek mutatkozik, legjobb, ha egyszerre ketté vágják azt. A választott biróság itélete egyszer mindenkorra eldöntötte volna a kérdést, még pedig ugy, hogy utánna és belőle a magyar államra nem háramlott volna más kötelezettség, mint — legroszabb esetben — a 80 millió quotaszerü hányadának elvállalása. Sőt még az is megeshetett volna, hogy a választott bíróság nem tartaná Magyarországot kötelezendőnek erre. Az osztrák biz. javaslata szerint egészen másként állana a dolog. — Mindenekelőtt figyelembe kell venni, hogy e javaslat bizonyos tehert róna Magyarországra, a nélkül, hogy elvileg eldöntve, megállapitva volna, hogy a teher elviselésére kötelezve vagyunk. Másodszor, mivel a bankegyezmény jelenleg czélszerüségi szempontból csak tiz évre kötetik meg, attól tartunk, és pedig — visszaemlékezvén arra, hogy mily ügyességet fejtettek ki osztrák szomszédaink a kiegyezési tárgyalások alkalmával a praecedens esetek feltalálásában, — jogosan tartunk tőle, hogy ezt is ujra előzetes tényül fogják felhasználni arra, hogy annak idejében a bankkérdés a magyar független bank értelmében megoldható ne legyen.

E pillanatban nem vádként mondjuk még ki föntebbi nézetünket, csak aggodalmunkat fejezzük ki, s örvendeni fogunk ama pillanat elérkeztének, mely által megczáfolva láthatjuk azokat.

Fájdalom, nem sok kilátásunk van ez önczáfolatra, mert az osztr. bizottság részéről, még egy másik tényt is kénytelenek vagyunk registrálni, és pedig olyat, melynél, hogy szeliden fejezzük ki magunkat, roppant bőségét látjuk az iránt unk való jóakarat hiányának.

A bizottság ugyanis azt határozta, hogy a bankkérdés megoldása halasztassék el egy vagy két évre, s addig maradjon meg a status quo mint provisorium. E véleményét pedig alapitotta a nemzeti bank főtitkárának Lucam urnak szakértői véleményére, kinek nézete szerint egy év alig elegendő arra, hogy a bank a szükséges nyomtatványokkal elkészülhessen.

Szivesen hiszszük, hogy Lucam ur minden önzés nélkül egyenesen a közérdek által sugaltatva nyilatkoztatta ki szakértői véleményét, hanem mi már még is azzal a latin közmondással tartunk, hogy „clara pacta boni amici“ és csak a mellett harczolunk, hogy a bankkérdés a kormányok által megállapitott módozatban, és határozottan elintéztessék ez alkalommal.

Egyébiránt ne dobjunk minden vádat az osztrák szomszédokra, mert igaztalanságot követnénk el, nem rajtuk, hanem ellenzékeinken, kik ugyan csak buzgólkodva görditnek akadályokat a kiegyezés utjába, a nélkül, hogy helyébe valami czélszerübbet ajánlottak volna.

Különben megjegyzésre méltó, hogy az ellenzék egyik legszámba vehetőbb szónoka, a szeszadótörvény tárgyalásánál kijelentette, hogy a javaslatot az adott viszonyok közt a legjobbnak tartja ugyan, de azért nem fogadja el.

— **A Székelyföldi mozgalom** tárgyában Marosvásárhelyről következő hireket közlik: A Csik és Udvarhelymegyében letartóztatott egyének M. Vásárhelyre hozattak s a kir. törvényszék börtönében helyeztettek el. A háromszékiek a kézdivásárhelyi törvényszéknél vannak letartóztatva.

A csik- és udvarhelyiekre nézve a vád határozat e hó 12-én hozatott meg. Az előadó biró az ügyet bünténynek nem minősitvén: a letartóztattak szabadlábra helyezését véleményezte.

A mozgalom főintézői Bartha Miklós és Ugron Gábor, mint a „Kelet“ irja nem Francziaországba vagy Svájczba, hanem Olaszországba szöktek, honnan egyik állitólag levelet is irt haza.

— **Képviselőjelöltség.** Nyitráról távirják, hogy a nyitrai választó kerület több százra menő választója pártkülönbség nélkül és egyhangulag a szabadelvűpárti báró Weisz Pált jelölte ki országos képviselőnek.

Országgyülés.

A képviselőház oct. 15-iki ülésén a szeszadó javaslat tárgyalását folytatta. Ez ülésen kiadták mérgüket, kiknek a javaslat ellen kifogásuk van; csakugy zudult a beszéd g. Szontágh Pál, Mudrony Soma, Bernáth Dezső s Csatár Zsigmond képviselők ajakáról, hogy tönkre legyen silányitva a már eddigelé is annyira meghányt-vetett törvényjavaslat. Az ellenzéki szónokok után Széll K. pénzügyminiszter beszélt, nagy hatással czáfolván a javaslat ellen felhozottakat, bővebben s érdekesebben emlékezvén meg e közben Apponyi A. azon ellenvetéseiről, melyeket a fogyasztási adók jövedelmének közössé tételéből meritett.

E beszéd után elnök az általános vitát befejezettnek jelentette ki; Ordódi Pál az előadó elállt a szótól; Simonyi E. mint tiz képviselőtől aláirt határozati javaslat beadója, zárszóval élt; főleg annak bizonyitgatásával foglalkozott, hogy javaslatának elfogadtatása alakilag korekt volt volna.

Megyei közgyülés.

(J). Folyó hó 12-én tartatott meg **Hajdu megye** rendes félévi közgyülése; a tárgysorozat mintegy 27 tárgyat jelölt meg tanácskozás alapjául, — melynek csekély mennyiségét azon körülményben találjuk indokoltnak, mivel a közelebbről megtartott rendkivüli közgyülés a tárgyak egy részét elintézte.

Bizottsági tagok is csekély számmal jelentek meg, gazdasági és vásári elfoglaltatásuk miatt sokan nem vehettek abban részt. Főispán, Miskelczy Lajos ő mlga megnyitja a gyülést.

Először is az alispán féléves jelentése olvastatott fel, tudomásul vétetvén, csakis az adóügyre nézve tétetett azon intézkedés, hogy a szolgabirák és községek előljárói utasittattak, hogy az adóbehajtás körüli törvényben meghatározott teendőiket szigoruan teljesitsék; továbbá a szerb-tövis kiirtására nézve a községek előljárói szintén felhivattak, hogy az arra vonatkozó kormányrendeletekben meghatározott módon az irtást vegyék szorgalmasan eszközlésbe.

Olvastatott a belügyminiszternek az árvaszék személyzetének létszámát és azok fizetéseit meghatározó leirata, mely szerint az eddigi létszám érintetlen hagyása mellett az árvaszék részére külön elnök, — pénztárnok, igtató, kiadó és egy irnok lettek rendszeresitve.

Az árva pénztárnok óvadék mennyiségének meghatározása a m. közönségére bizatván, — ezen összeg 2000 frtban állapittatott meg, a mennyiben ezen miniszteri rendelet a költségvetésnek részben alapjául szolgált — tudomásul vétetett.

Olvastatott az állandó választmány pénzügyi szakosztályának előterjesztése a megyei 1878. évi költségvetés tárgyában, mely szerint az összes javadalmazást igénylő összeg 50,935 frt 50 krban lett megállapitva, illetőleg javaslatba hozva, a remélhető jövedelmek 200 frtban lettek előirányozva.

Ezen költségvetés jóváhagyás végett felterjesztetni rendeltetett a belügyminiszteriumhoz.

Tudomásul vétettek: Veszprémi Kálmánnak levéltárnokká lett kineveztetése.

Halyl bey budapesti consullá lett kineveztetését tudató miniszteri leirat.

A számonkérő szék eredményéről: jelentés, ez utóbbira nézve azon intézkedés tétetett, hogy a jövőben az alispáni jelentés mellett fogla'jon helyet a tárgysorozatban.

Alispánnak a megyeház szomszédságában levő ház és telek megvásárlása tárgyában előterjesztett indokolt jelentése hosszasabb vitára szolgáltatván alkalmat, a bizottsági tagok nagy többségének hozzájárulásával határozatilag kimondatott, hogy a mennyiben a megyeház helyisége ez idő szerint is szüknek mutatkozik a hivatalok befogadására, s mivel az árvaszék személyzete jövő évre már tetemesen szaporodik és igy a jelenlegi megyeház épületében nem helyezhetők el a rendszeresitett tiszti hivatalok — a szomszéd ház és telek megvásárlása feltétlenül szükséges, és tekintve, — mikép az jelenleg, mint hagyatékot képező ingatlan árverés alatt áll, annak a becsértéken leendő megvétele elhatároztatott, a vételár 10,000 frtban lett mint maximum megjelölve, előlegül 1000 frt utalványoztatott ki, az alku megkötésére alispán elnöklete alatt, Lukács Dezső, Sinai Károly mint b. tagok, Farkas Lajos t. ügyész bizottságul kiküldettek, egyszersmind alispán utasittatott, hogy jelentését egy, e czélból összehivandó rendkivüli közgy.-re jelentse be. A megvásárlás a belügyminiszter jóváhagyását igényelvén, e tárgyban indokolt felterjesztés intéztetik egyszersmind a vételárnak az országos közmunka alapbóli fedezése kéretik.

A jegyzői nyugdij mikénti szervezése hasonlólag sok oldalról vitattatván meg, a gyülés abban állapodott meg, hogy a küldöttség utasittassék, mikép a községek előljáróságának, valamint az illető jegyzőknek meghallgatása mellett adjon javaslatot arra nézve, miként lehetne a nyugdijszervezetet 14 községgel eszközlésbe venni.

Stern Simon a legtöbb adót fizetők névjegyzékéből magát kitöröltetni kéri, minek következtében a névsor módositást szenved és a lemondott b. tag helyét — a következő tölti be.

A közigazgatási bizottságnak jelentése, mely szerint a sept. 10-én tartott közigazgatási bizottsági ülésről több b. tag elmaradt — tudomásul vétetett.

Tiszti ügyész Farkas Lajos jelentése szerint, Fogthüi Sámuel házi pénztárnoknak 2000 frt. óvadéka a megye javára bekebelezletvén, erről a belügyminiszterhez jelentés tétetni határoztatott.

Varga Géza m. főorvos véleményes jelentése kiséretében beterjeszti Szentpéteri György és Szalay László állatorvosok okleveleit kihirdetés végett, melyek a megye közönsége előtt meghirdettetvén, hirdetési záradékkal elláttatni rendeltettek.

Kelemen Gábor és társai megyei irnoknak, ugyszintén Györffy Imre m. kiadónak, Pongor János m. kapus káplárnak, Kiss Mihály lovas hajdunak, Szalkai Jakab és társai központi hajduknak, végül Cseke Sándor udvar szolgának fizetés, illetőleg lakbér javitás iránt benyujtott kérvényeik azon alapon, mivel a költségvetés felterjesztését elrendelő belügyminiszteri rendeletben világosan kijelentetett fizetés emelésről szó nem lehet, v sszautasittattak.

Főispán ő mlga felemlitvén, mikép a városok és községek 1878. évi költségelőirányzatai mindez ideig be nem terjesztettek, intézkedést kér tétetni az iránt, hogy ezen, a törvény iránti tiszteletlenségről tanuskodó mulasztás ne ismétlődhessék, miért is a városi polgármesterek és j. szolgabirák szigoruan utasittatni rendeltettek, mikép a számadásokat mindig a következő évi martius 1-ső, a költségelőirányzatokat a megelőző september 1-ső napjáig mulhatatlanul terjeszszék be.

Több városi és községi számadások — Szoboszló községét kivéve — mely hiányai miatt vizsgálat tárgyát sem képezhette és visszautasittatott, az állandó választmány véleménye alapján elfogadtattak és helyben hagyattak.

Ezzel a gyülés véget ért.

A jegyzőkönyv october 13 án hitelesittetett.

Külföld.

A franczia követválasztások a legnagyobb rendben és komolysággal folynak le. Mac-Mahon és cselszövő kormánya csalatkozott, ha rend- és törvényellenességekre számitott a választási urnák körül. Az eddig megejtett választások közül a verificatiok alkalmával vajmi keveset foghat megsemmisittetni. A nép a „gloire“ nemzete mint egy ember állja meg helyét. A választási eredmények közül legelőször is Grévynek 12.876 szavazattal Daguin 5942 szavazata ellenében Párisban történt megválasztása lőn köztudomásuvá. Ez jó előjelnek tekintetett és általános örömet keltett. A Szajna kerületben minden köztársasági jelölt győzött, kivéve Delaforget, kit Touchard conservativ buktatott meg. Fourtou a furfangos belügyminiszter 4000 szavazattöbbséggel maradt meg. Gambetta Párisban 13812 szavazatot kapott. Ajacczióban Napoleon, a vörös herczeg megbukott báró Hausmann jelöltsége ellenében.: Décazes hg Mac-Mahon külügyére pedig Libanruebeu esett el. Kivánatos volna, hogy Gambetta önérzetes nyilatkozata: 400-an vonulandanak majd be a törvényhozó testületbe a köztársaság megmentésére, — teljesedésbe menjen! De szóljunk valamit Crispiről is — az európai föltünést keltett olasz kamara elnökről — ki Berlinből Bécsben megérkezett; sokan ugy vélik, hogy a különben igen vonzó külsejü és megnyerő modoru ősz államférfiu a mostani olasz külügyérrel Meleagrival egyetértésben teszi jelenlegi körutját a maga tájékozása czéljából, hogy azután esetleg a külügyi tárczát élvezhesse. Szerbiáról is emlékezzünk meg; a török külügyér kérdezősködésére, hogy hát mit jelentenek azok a határszéli fölfuvalkodások és hemzsegések, Milánka válaszolá, hogy az actio eszében sincs csak a garnisonok változtatják állomáshelyöket.

Vidéki levél.

H.-Böszörmény oct. 14.

Tekintetes szerkesztő ur!

Egy sajátságos eset adta magát elő legközelebb városunkban. Czincz Ignácz a 48-as kör gazdája Debreczenbe rándulva ott az e nevet viselő lap 191. számában „szeget szeggel“ czim alatt toll alá mondatolta azt, hogy az ő éberségének sikerült a kormánypártot a megyeibizottsági tagok választását illetőleg kijátszania. Ész- járásáról és jellemirányáról azonnal rá ismertünk az Ignácz gazda fogásaira s mindjárt tudtuk hogy ő, ki mint mindent ugy az egyesség megtételét is melyet a két párt az együtt müködésre kötött, becsület szavára fogadta s kötelezte — ő szokott dicsekedni a becsület rovására ily jelentékeny esetekkel.

Hogy ezen jellemvonás tova ne terjedjen és annak gát vettessék, kötelezve éreztem magamat hogy roszalásomat és az ügy valódiságát a czimzett lapban kifejezésre juttassam és Ignácz gazdának azon forró ohajtását miszerint ő hogy minden áron bizottsági tag lehessen nem kimélt semmi fáradságot, áldozatot a legemelkedettebb hazafiasságtól egész spiritus kiosztásáig; továbbá némely eljárásából ismeretes vonásokat az olvasó közönségnek bemutassam.

Ignácz gazda ki mindig erős figyelő állásban tartja magát s óra hosszaig ácsorog a piacztér, kávéház, czukrászat, városháza és más közhelyeken csupán a hazafiasság és más geschefft közvetitése után meredezve, e szándékomat s elhatározásomat megsejtvén másnap ismét Debreczenbe rándul és ott a czimzett lap szerkesztőségében az én és más férfiu hazafiasságának ledorongolásával kieszközli azt miként roszalásom és védelmezésem napvilágot ne láthasson.

Miután tehát védelmezésem talán épen hazafiság hiány miatt elvettetett, azért vagyok bátor fordulni és járulni T. Szerkesztő urhoz: a végből hogy a fentebb jelzettt calamitásról tudomásba helyeztessem a biráló s olvasó közönséget.

Ignácz gazda sajátságos egyén két nyelv két lelkiismerettel, mely előbbi az obscurus hazafiak előtt rettegett; nem szenvedheti azokat kik közvetitési kártyáiba bepillantanak s beláttak; nagy hazafi kezdetleges ismeretekkel. Mint körgazda szónoklataival annyira vitte a dolgot hogy az egykor nagy párt ma már csak töredék; az intelligentia elhagyta és ő kényekedve szerint demagogizál a megmaradottak közt, erős függetlenség és erős önkény követi minden lépteit hogy a párt abroncsa ne pattanjon. Látni őt mint üti a nagy dobot, mint szónokol a hivek között népboldogitó dialectikával, ez megragadó! Most a regálé bor monopol annak fentartása és a polgárok kezébe juttatása ellen tart alkalmi beszédet, majd az ily nemü haszonbérbe adások alkalmára vidékről-vidékre utazik azonban ritkán mulasztja el a fő és más városi tüntetések megfigyelését is. Vagyona a rajta levő ruhán kivül nem tünik fel, de azért annyi adófizetést mindig tart hogy választó és választható lehessen. Ő fogja majdan a közvetitési érdeket képviselni a mely még a magyar ember előtt kevésbé ismeretes, persze részt követelve engedélyezetlen közbenjárásáért.

Ignácz gazda tehát az kit a Debreczen t. szerkesztősége felettem ennyire ki emel s pártfogol hogy támadásai ellen védelmezést sem fogad el; pedig Ignácz gazda az alkotmányos érzettől legkevésbé van áthatva, önkény, más nézetüek ocsárlása erkölcsi leigázása vezetik napi foglalkozásaiban a mi Maratunkat; minden időben becsületére fogadja hogy ő kormány párti nem leend azonban a közvetitésnél pártra, soha nem tekint, Egyébiránt ő előtte áruczikknek látszik minden sőt a hivatal keresők megfizettetésével is gyanusitották. Ignotos fallit notis est derisui.

Véghvidéki.

Bereghszász, 1877. oct. 13.

T. szerkesztő ur!

Folyó hó 11-én volt végtárgyalása a bereghszászi kir. fenyitő törvényszék előtt azon

---

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A csillag-csárda.

Bünügyi beszély.

— Irta: **Streckfuss Adolf.** —

I.

(4-ik folytatás.)

„Összeköttetésben van-e Heiwald tanácsnok e csőcselékkel?“

„Ki tudja? Ő rá különben mindjárt visszatérek. Hatod éve, épen azon időben, midőn e pályavendéglőt fölszerelém, — egy általános rémületet gerjesztett gyilkosság miatt az egész környék a legnagyobb izgalomban volt. Egy Saworszki nevü gazdag, lengyel marhakereskedő, ki Heiwald tanácsnoktól egy váltóra nagy összeg pénzt szedett be, hirtelen eltünt. Minthogy Heiwald urral valami marhaszállitás iránti szerződést is akart kötni, szekerét Beutlingenből a csillagcsárdához küldé előre, maga pedig gyalog szándékozott, a kissé félrébb eső Gromberg-tagba vezető és jó időben is kocsival alig járható uton a látogatást megtenni. Azóta nem látták többé.“

„És ön azt hiszi, hogy meggyilkoltatott?“ kérdé Steinert, ki Brann ur elbeszélését a legfeszültebb érdekeltséggel hallgatá.

„Arra nézve kétségtelen tanubizonyitékok vannak. A lengyel pénzes iszákját és tárczáját a pusztán nem messze a Grombergtagtól egy mogyoró bokor alatt, lomb és föld közé ásva vértől ázottan megtalálták. Midőn Saworszki Beutlingent odahagyá, pénze jócskán volt. A „Fehér-ló“ vendéglőse, kinél a lengyel lakott volt, ugy vélé, hogy tárczájának tartalma legalább is 10,000 tallér bankjegy lehetett, pénziszákjában is volt vagy 2000 tallér ezüstben. Annyi való, hogy Savorszky Beutlingenben nagy összegeket szedett be, Heiwald tanácsnoktól magától is 5000 tallérnyit.“

„Ön nemde azt mondá, hogy a pénziszákot és tárczát Gromberg közelében lelték meg és hogy e földbirtok Heiwald uré. Mint történhetett az, hogy a testvérek egyike nemes ember és másika nem az?“

„Erre nézve különféle hir kering. Egyik azt beszéli, hogy a tanácsnok egy ifjukori csinjáért veszté el nemességét és lett kalmárrá; más megint, miszerint nemességéről azért mondott volna le, hogy kereskedővé lehessen. Mindenesetre való az, hogy csak Heiwaldnak hivatá magát, midőn ezelőtt mintegy 20 évvel Beuthingenbe jött és ott gyapjufonodáját berendezé. Két évvel később fivére is vidékünkre telepedék — és megvásárolta Gromberget. Sok pénze azonban e két testvérnek nem volt, mert szakadatlanul szorongattattak hitelezőik által. Ha egy lyukat bedugtak, a másik szakadt fel; legalább igy beszélték nekem szomszédaik, mert magam csak 6 év óta ismerem őket, és már akkor is sokkal jobban folyt dolguk, ha nem is oly jól, mint jelenleg. A lengyel eltünésének ideje óta azonban észre lehetett venni, hogy a testvérek fizetni valójukat mindig legpontosabban eszközölték. Esett még azóta is, hogy olykor pénzzavarban voltak, de egyik a másikán mindig tudott segiteni, mi Beutlingenben nagy föltünés- és szóbeszédre adott ürügyet.“

„Hát a törvényhatóságok nem tőnek lépéseket a szerencsétlen lengyel sorsának kipuhatolására.?“

„Természetesen. A vizsgálat sok ideig volt folyamatban, sok papirt teleirkáltak, de semminek sem tudtak nyomára jutni. Heiwald Károly ur az egész dolog felől mitsem tudott, az nap nem is volt honn, hanem vadászaton; ugy hogy a lengyelt, ki hasztalan tudakozódék utána, szemmel sem látta. Gromberg felé minden nyom tévesztve vala. A hatóság sem jutott semminek tudomására, a periratokat befejezték; azonban a gyanus hir fönmaradt, sőt megerősbödött, midőn nehány évvel erre ama gyalázatos postarablás is bekövetkezék.“

„Erről én is hallottam, de semmi határozottat. Kérem, beszélje el.“

„Szivesen. Ez ügyet behatóan ismerem, mert ama szerencsétlen flótás, a postakocsis negyed éven át fekvék nálam betegen és nőm hün ápolta; távoli rokonunk volt, azért vettük magunkhoz. Mintegy három éve, talán épen ilyenkor, mint most, tulajdon azon helyen melyen ön ül jelenleg, ült Heiwald tanácsnok. Egy palack bort adatott magának és a posta konduktor poharába is töltött. M** ből egy üzleti utjáról érkezett és a postával Beutlingenbe szándékozék. A konduktor csak a mostani P** ből érkező vonatra várt, mely — hallotta? — épen füttyentett. — De engedelmet is kérek egy pillanatra, kissé körül kell tekintenem.“

A szolgálatkész gazda fölugrott, hogy kitekintsen, vajon az érkező vonat nem hoz e számára még egy más vendéget is; de hamar visszatért; perczenyi veszteglés után füttyentett a mozdony és Braun ur most már eléggé ráért magát egészen vendégének szentelni.

Tovább folytatá tehát elbeszélését.

A tanácsnok ur a legnyájasabban mulatott a konduktorral; jöttem mentemben hallám, hogy ez utóbbi mondá: „Ma, tanácsnok ur, értékes szállitmányaink vannak. Szép kemény pengő érczben tizezer tallérnyi kész pénz. Husz darab ötszáz tallérnyi sulyos pénzes zacskó, bizony szegény pára lovaknak lesz mit vontatniok a homokban.“ — „Hiszen egy kis időre ki is szállhatunk és gyalogolhatunk az erdőben, a mai szép holdvilágnál ez gyönyörüség lesz,“ válaszolá a tanácsnok ur; többet itt mulatásuk alatt nem hallottam; utána mindjárt indult a posta; a következő napon értesültem a szerencsétlenségről és szegény Gottliebet, hogy jobb ápolásban részesülhessen, Beutlingenből, a hová vitték volt — ide hozattam. A latrok fejét törték össze, számos hétig nem is eszmélt. A miket azután ő beszélt el és a miket később hallottam azt hallgassa meg:

(Folyt. köv.)

bünügynek, melyet a „Tisza“ biztositó-társaság Berger Salamon és Grünfeld Jakab f.-karaszlói lakosok ellen csalás és megvesztegetési kisérlet végett inditott.

A tényt röviden a következőkben foglalom:

Nevezett vádlottak F.-Karaszlón fekvő épületüket és az állitólag abban elhelyezett szesz és rozs készletet biztositották 2500 frt értékben a „Tisza“ biztositó társaságnál. A biztositás 2 havi érvényben léte után 1876-dik nov. 23-án az épület és állitólag a biztositott készlet is elégett. A társaság a kár felvételére előbb L . . . y urat, később midőn ez táviratilag arról tett jelentést, hogy károsultak csalás és megvesztegetési kisérletet tettek, D . . . u urat is a kárhelyre küldötte, kik a megejtett vizsgálat folytán a tényálladékot a n.-szőllősi kir. járásbiróságnál feljelentvén, — Berger Salamon és Grünfeld Jakab azonnal vizsgálati fogságba tétettek, hol 4 heti letartóztatásuk után kiderült, valamint önmaguk is bevallották, hogy a biztositott szesz és rozs készletből, tényleg a legcsekélyebb mennyiség sem volt meg.

Ezen ügynek végtárgyalása f. hó 11-én történt itt, hova 6 karaszlói lakos mint tanuk D . . . . n és L . . . . y urak mint panaszosok, Berger Salamon és Grünfeld Jakab mint vádlottak, nem különben Hoffmann Mózes mint vádlottak által a vizsgáló biró elé állitott hamis tanu lettek beidézve s daczára annak, hogy vádlottak védő ügyvéde Korody Sándor ügyvéd ur mentségük s büntényük könnyitésére minden lehetőt elkövetett, a kir. törvényszék Berger Salamont csalás és vesztegetési kisérletért a vizsgálati fogság be nem tudásával 1 évi börtönre, Grünfeld Jakabot mint bünrészest szintén a vizsgálati fogság be nem tudásával 3 havi börtönre, Hoffmann Mózest hamis tanuskodásért 6 havi börtönre és a „Tisza“ biztositó társaságnak okozott 128 frt. költségek egyetemleges megtéritésére itélte el.

r. l.

Irodalom.

A lapunk tegnapi számában elsorolt Naptárakhoz hozzáadjuk még a következőket, melyek szintén a „Franlin társulat“ kiadványai.

Kossuth naptár 1878-ik évre, szerkeszti Honfi Tihamér. VIII. évfolyam. Kossuth Lajos legujabb nagy arczképével. Ára füzve — 40 krajczár.

Nemzeti nagy képes naptár 1878-ik évre. Szépirodalmi és ismeretterjesztő tartalommal, szerkeszti Áldor Imre. X. évfolyam. „Nero fáklyái“ nagy czim képpel (Sziemiradszki festménye után.) A magyar birodalom kormányzati, közigazgatási, törvénykezési s tiszti czim tárával. Ára füzve 1 frt.

A magyar nők házi naptára 1878-ik évre. Szerkeszti K. Beniczky Irma. X. évfolyam, képekkel s naplói jegyzetekkel ellátva. Ára füzve — 60 kr.

Borászati naptár 1878-ik évre. Szerkeszti Dr. Nyári Ferencz. V. évfolyam. Több ábrával. Ára füzve — 80 kr.

Deák Ferencz naptár 1878-ik évre. Szerkeszti Aldor Imre. II. évfolyam. Zichy Mihály „A királyné Deák Ferencz ravatalánál“ nagy rajzával s sok képpel Ára füzve — 50 kr.

Eötvös naptár 1878-ik évre, tanférfiak és tanügybarátok számára. Az Eötvös-alap javára kiadja a központi gyüjtőbizottság közremüködésével szerkeszti György Aladár és Komjáthy György. I. évfolyam. Ára füzve — 60 kr.

Iparos naptár az 1878-ik évre. Szerkeszti Gelléri Mór az „Alföldi Iparlap“ szerkesztője. Számos fametszettel. III. évfolyam. Ára füzve — 50 kr.

Nevessünk! mulattató naptár a gyönyörüséges 1878-ik esztendőre, megcsinálta vala egy asztromókus, számos illustratiókkal. Ára füzve — 40 kr.

A magyar nép naptára 1878-ik évre. Képes kalendárium sokféle hasznos és mulattató olvasmánynyal ellátva. Szerkeszti Tatár Péter. Sok képpel. Ára füzve — 30 kr.

Uj fali naptár 1878-ik évre. Egy egész iv. Ára — 20 kr.

Mint oly irodalmi jelenséget, mely megérdemli hogy vele foglalkozzunk, nem hagyhatjuk említés nélkül a „Falusi könyvtár“ czimü — hazafias szépirodalmi vállalatot sem, mely a mellett, hogy a népnek roppant kárára szolgáló ponyvairodalmi termékeknek ellenszerét képezi, — mulattató, tanulságos és ismeretterjesztő hasznos tartalmu olvasmányainál fogva, minden valódi hazafi pártfogására érdemes. A mü 12 füzete előfizetés után 1 frt 20 krért szerezhető meg. Kapható egyes könyvenkint vagy szorgalmi ajándékul 2—3 könyvenkint összekötve. Egyes könyv ára 12 kr.

Garamszeghi Lubrich Ágost m. kir. egyetemi tanár „Neveléstudomány“ czimü 130 ivnyi nagy munkájának 3-ik kiadására hirdet előfizetést, — megjegyezvén, hogy a kiadásra csak ugy vállalkozik, ha a megrendelők száma egészen biztositja a költségeket. A mü ára 8, bolti ára 10 frt. Tizre egy tiszteletpéldány jár.

A nagy tudományu szerző egy nagy mértékben érzett hiányon fog segiteni, ha a tanügy terén oly általános használatnak örvendő müvét ujból sajtó alá rendezi. Hogy a vállalat sikerét teljesen biztosnak tekintsük, arra nézve, minden ajánlást feleslegesnek tartva, elég biztositéknak tartjuk Lubrich tanár nevét. —

Napi hirek.

— **A török** nemzet részére Debreczen polgárai által küldendő arany cserkoszoru költségeire meginditott gyüjtés már eddig is szép eredményt mutat fel. — Kibocsáttatott összesen 100 gyüjtő iv. Beküldetett eddig 24 iv, s ezeken 577 frt. 24 kr. gyült. A többi t. ivtartók felkéretnek az iveket s a begyült pénzeket a gyüjtő bizottság pénztárnokához Beér Kálmán urhoz mielőbb beküldeni. Az illető pénztárnok ur otthon található d. e. 8—9 óráig s délben 12—3 óráig.

— **Az önkéntes** tüzoltó-egylet müködő tagjai felhivatnak, miszerint holnap délután ½ 2 órakor gyakorlatra sziveskedjenek megjelenni a szokott helyen. — Debreczen, 1877. oct. 16. A főparancsnokság.

— **Hütlen barátság.** Tegnapelőtt éjjel a csapó utczai külváros egyik korcsmájában két polgártárs atyánkfia a boros poharak üritgetése közben roppant megbarátkozott egymással, — annyira hogy egymás iránti rokonszenvüknek kimutatására egymás nyakába borultak s elkezdték egymást csókolgatni mint valami szerelmes gerlepár. — Midőn azonban másnap reggel a két barátot boldogitó mámor eloszlott, egyikőjök azon szomoru tapasztalatnak jött nyomára hogy 7 o. é. forinttal terhelt tárczája hiányzik zsebéből. E miatti bánkódásában gondolatai visszaszálltak az elmult éj eseményeire, s azon gyanu támadt föl keblében hogy elveszett pénzét alighanem az ő csókolódzó barátja varázsolta el zsebéből . . . Jelentést tett azért a kapitányi hivatalnál, hol a vizsgálat kiderité hogy gyanuja csakugyan nem volt alaptalan, mert a hütlen czimbora maga is bevallotta elkövetett bünét melyért hogy illő büntetése el nem marad, természetes dolog.

— **Lelkész választás.** Nagy Sándor főiskolánknak a közelmult években egyik legkitünőbb növendéke — mint értesülünk — a váncsodi ref. egyház által lelkészül választatott. Váncsod lakói benne egy igazán sok ismeret és szép képzettséggel biró lelkipásztort nyertek.

— **Ejjeli harcz.** Közelebb megemlékeztünk bizonyos Szabó Ferencz kömives segédről, kihez egyik gyakorló orvos lehivatván — nevezettnek lábán sulyos lősebet talált, s e körülményt a rendőrséghez feljelenté. A megindított vizsgálatból most kiderült, hogy f. hó 5-dike éjjelén két fegyveres pénzügyör egy a nagyerdőn levő kunyhóhoz rendeltetett ki, hogy az ott eszközölni szokott nagymérvü dohánycsempészetet megakadályozzák; telve is volt a kunyhó dohánycsempészökkel, kik közt Szabó Ferencz is ott volt, de ennek kutyája észrevevén a közeigő pénzügyöröket — a kunyhóból több egyén botokkal felfegyverkezve megtámadta a pénzügyöröket, ugy hogy ezek közül az egyik kénytelen volt maga védelmére lövést is koczkáztatni, és Szabó Ferenczet lában meglőtte, mire a támadók az erdő sürüjében eltüntek, botjaikat elhányván, melyeket a pénzügyörök, mint bünjeleket magokkal behoztak. Az ügy a kir. ügyészséghez tétetett át.

— **Egy helybeli terménykereskedő** ügynöke gabona vásárlásra nyert 1200 forinttal megszökött. A rendőrség azonnal táviratilag intézkedett elfogatása iránt.

— **Mayer Ferencz** ur bőrkereskedésében egy jó nevelésü 14—15 éves gyakornok minden órán felvétetik. Értekezhetni fentnevezettel a főpiaczon a Bika szálloda melletti üzlet helyiségben.

— **Szerelem féltésből** az „Ujvidék“ szerint Topolyán egy földmives leharapta feleségének orrát, hogy más bele ne szeressen. A megcsonkitott nő vértől boritva sietett panaszra a biróhoz. Ez rögtön hivatta a kegyetlen férjt s erősen vallatta tettének indokai felől, mire a földmives egész nyugodtsággal következőleg válaszolt: „én szeretem igy is, de hogy más ne szerethesse alkalmaztam ezen szert. Mint a nevezett lap megjegyzi az indokolást ugy a bíróság mint a hitestárs elfogadván, most is együtt élnek a legnagyobb családi egyetértésben.

— **A debreczeni** iparegyesületi takarék- és hitelintézeti pénztár forgalmi kimutatása 1877. julius 1-től september 30-ig. Bevétel: Pénzmaradvány jun. 30-án 7590.65, váltókból 201,760., előlegekből 6346., — kamatokból 6703.35, betétekből 89,434.22, értékpapir szelvény eladásból 794.01, érczpénz eladásból 355.03, váltók viszleszámitolásából 33,385., szenvedő előlegvételből 11,050., különbözőktől 2917.84, üzleti költség megtéritésből 32.86, perköltség megtéritésből 21.40, jutalék és kezelés dijakból 466.50, részvényátirásdijból 14., házjövedelemből 387.50, bizomány és sorsjegy részlet eladásból 171. — Összesen: 361,429.36. Kiadás: Tiszti és szolgafizetésre 1264.98, váltókra 205,022.80, előlegekre 3142., kamatokra 764.50, — betétek visszafizetésére 72,018.98, értékpapir szelvény vételre 737.85, érczpénz vételre 374.54, visszleszámitolt váltók visszaváltására 57,780., különbözőknek 3785.76, üzleti költségre 192.72, — perköltségelőlegre 33.34, szenvedő előleg visszafizetésére 6800., adóba 1013.22, házköltségre 61.03, lakbérbe 200., intézeti ház árába 293., osztalékra 704., napi biztosi dijakba 437., pénzmaradvány sept. 30-án 6803.64. — Összesen: 361,429.36.

A Debreczeni E. eredeti táviratai.

— **Konstantinápoly, október 16. Hivatalos. A törökök Plevnánál az oroszoktól 25.000 db juhot és szarvasmarhát foglaltak el.**

— **Szt.-Pétervár, okt. 16. A „Golos“ egy sürgönye Igdirből okt. 14-ről jelenti, hogy azon napon a török lovasság cseltámadást intézett az orosz hadállások mindkét szárnya ellen; az orosz czentrum pedig a török gyalogság által támadtatott meg: azonban mindazon támadások az oroszok által visszautasittattak.**

Páris, okt. 16. Az összes választásoknak — a gyermatokat kivéve — teljes eredmenye a következő: megválasztatott 314 köztársaságpárti és 201 konzervativ párti képviselői. Uj választás 14 választó kerületben rendeltetett el.

Debreczeni szinház.

Szerdán, 1877. okt. 17-kén

adatik:

Rosszul őrzött leányok.

Vigjáték 3 felv. Varin és Delaposte után ford. Feleky Miklós.

Személyzet:

Baudrikourt	Vezéri.	Parisot asszony	Zöldiné
Stefanie neje	Szikszayné.	Sabina, komor.	SzathmaryR
Luiza unokah.	Törökné.	Cora varrónő	Derzsi Irma
Pitanier assz.	Folteényiné.	Szolga	Pénteki
Philomela	Gyöngyössi E.	Szobaleány	Závorczk M
Chavigni René	Toldy.	Egy fiatal ember	Szabó L.
Vermondois Tóni	Aranyosy		

Történik Párisban.

Felelős szerkesztő: **Szabó Antal.**

HIRDETESEK.

SALZMANN LAJOS

férfi divatterme

Bazárutcza 6-dik szám alat.

Van szerencsém ugy a t. helybeli, mint a vidéki közönség becses tudomására juttatni, hogy raktáromat az

őszi idèny

beáltával minden egyes czikkben a

a legjobb és legjutányosabb árukkal

láttam el.

Különös figyelmet forditottam mindennemü ruhákra

gyermekek, fiuk és férfiak részére.

Továbbá raktárom minden idényre a legdivatosabb

férfi, fiu és gyermek

kalapokkal és sapkákkal

van ellátva.

Legjobb gyártmányu fehérneműeket tartok, s a mostani idényre különös előnyösnek ajánlom

Oxford ingeimet.

Nyakkendők, gallérok, kézelők, harisnyák, esőernyők, utazó készletek, plaidek, szivar- és pénztárczák, gazdag választékban állanak a nagyérd. közönség rendelkezésére.

Magamat a t. közönség szives pártfogásába ajánlva maradtam

Teljes tisztelettel

Salzmann Lajos.

Üzlet beszüntetése miatt

VÉGKIÁRULÁS.

Van szerencsém a nagyérd. közönséggel tudatni, hogy a főpiaczon özv. Kollner Illésnő asszony házában lévő

VÁSZON- és DIVATKERESKEDÉSEMET

végképen beszüntetem s jövőben uj üzletemet Rózsa-tér, Barcsay István ur házában becses pártfogásába ajánlom.

Főpiaczi üzletemben összes áru-czikkek tetemesen leszállitott határozott árak mellett végképpen kiárultatnak,

a bolt helyiség jan. 1-től kiadó,

ugyszinte a bolti tartályok kedvező árban eladók.

Teljes tisztelettel:

(456) 16—? **Károly József.**

277. szám.

ÁRJEGYZÉKE

az „ISTVÁN“ gőzmalom

készitményeinek.

Készpénz fizetés mellett.

Árak ausztriai értékben

Költségmentesen

Debreczenben, kötelezettség nélkül.

Ingyen zsákkal.

		100 kiló
A.	Asztali dara nagyszemü	26.—
„	szinte 30 kilos zacskóval	26.30
B.	szinte apró szemü . .	26.—
„	szinte 30 kilos zacskóval	26.30
C.	Dara középszerü . . .	24.40
„	szinte 30 kilos zacskóval	24.70
0.	Királyliszt	26.—
1	Lángliszt	25.40
2.	Montliszt	24.40
3.	Zsemlyeliszt különös . .	23.40
4.	„ „ . .	22.40
5.	Fehér kenyérliszt 1-sö rendü	21.40
6.	szinte 2-od „	20.40
7.	Közép kenyérliszt 1-sö „	18.60
8.	„ „ 2-od „	16.—
8½.	Barna „ 1-sö „	13.40
9	„ „ 2-od „	12.—
10.	Lábliszt	9.—
11.	Finom korpa zsákkal .	5.—
„	„ „ zsáknélkül.	4.40
12.	Durva korpa zsákkal .	4.60
„	„ „ zsáknélkül.	4.—
R. I.	Rozsliszt 1-sö rendü. .	17.—
R. II.	szinte 2-od „ . .	16.—
R. III.	szinte 3-ad „ . .	14.—
R. IV.	szinte 4-ed „ . .	5.—
„	„ „ zsáknélkül	4.40
A. K.	Árpakása 00	31.—
„	szinte 0	26.—
„	szinte 1	22.—
„	szinte 2	17.—
„	szinte 3	15.—
„	Árpadara 5	20.—
A.	Árpa liszt 6	—.—

Debreczen, 1877. okt. 16.

A zsákok sulytartalma, — teljsuly tisztasulynak véve

A. B. C.	0—10 számig	85 kilo.
11. 12.	. . . . .	60 „
R. I. — III.	számig .	85 „
R. IV. V.	. . . .	60 „
A. K.	00—5 számig .	50 „
Árpaliszt	. . . .	85 „

Nevelőnői ajánlkozás.

Egy **északnémetországi születésü kisasszony**, ki minden irodalmi szakban, elemi tantárgyakban (német nyelven) — s női munkákban oktatást adhat, állomást keres mint **nevelőnő.**

A tudakozódásokat kéri „E. H.“ czim alatt a „Debreczeni Ellenőr“ szerkesztőségébe intézni.

(509) 2—3

Fióküzlet Debreczen.

KUNZ JÓZSEF és TÁRSA

DEBRECZEN, Bazár és Széchenyi-utcza szögletén.

m. k. sz. nagykereskedők

Budapest

Deák és Erzsébettér szögl.

NAGY-VÁRAD Sz.-László tér és zöldfa-ut. szögletén.

Ajánlják Gazdagon Ellátott

vászon-, pamut-, fehérnemü és divatáru raktárukat

legjutányosabb, határozott árak mellett.

Vászon czikkek:

Valódi **rumburgi, kreász, irlandi, hollandi, sziléziai** és **160—170** cm. **lepedő** vásznakat, ugyszinte fehér és szines **csinvatot, kanavászt,** továbbá sávolyozott és kamuka **asztalteritékeket, kávés-abrosz** és **csemegekendők, törülközők és zsebkendőket.**

Pamut-áru czikkek:

fehér **chiffon, percail, batist-clair, moll, linon, crepe-lisse, bélés-mouszelin, virágos mouszelin** és **csipke-függönyök** és **függöny-szöveteket,** szines ingruha és butor **percalokat,** továbbra **zsinór** és **pique-velez** szöveteket, **bélés-sirtinget** és **kroiszet.**

Kész fehérnemü czikkek:

Férfiingek, vászon, chiffon, vagy szines percailból, **lábravalók, kézelők, gallérok, női ingek,** percail és velez **corsettek, szoknyák, kötők, fejkötők** és **harisnyákat,** ugyszinte mindennemü **gyermek fehérnemüket,** kész **ágynemüket** (3 párna, 1 paplanlepedő). Egész **kiházasitások** legjutányosabb árak mellett elvállaltatnak és saját budapesti gyárukban elkészittetnek.

Divat-áru czikkek:

Legujabb divatu **szőr** és **selyem kelméket, beszövött, chalokat, gyapju, cachmir** és **berlini kendőket,** ugyszinte mindennemü **gyász-kelméket** és kendőket.

Ezenkivül még:

Nagyválasztéku gobelin ripsz és damasz **butorszöveteket, ágy** és **asztalteritőket,** finom **velour, szőnyegek** és **ágyelőket, pokrócz, paplan** és **matráczokat,** valódi pottendorfi **kötőpamut,** ugymint mindennemü **varró, selyem** és **czérnákat.**

(61)

63. számu

ÁRJEGYZÉKE

a nagyváradi

„LÁSZLÓ“

gőzhengermalom

készitményeinek.

Bizományi raktáron:

CSANAK JÓZSEF-nél

Debreczenben.

100 kilogramm, kötelezettség nélkül, **ingyen zsákkal,** készpénzfizetés mellett.

Egész zsák vételénél 7 százalék engedmény. Zsákok sulytartalma **85 kiló** teljsúly tiszta sulynak véve.

A.	Búza dara nagyszemü .	26.—
B.	„ „ aprószemü .	26.—
C.	„ „ közép . .	24.40
0.	Királyliszt	26.—
1.	Lángliszt	25.40
2.	Montliszt	24.40
3.	Zsemlyeliszt 1-sö rendü .	23.40
4.	„ 2-od „ .	22.40
5.	Feh. kenyérl. 1-sö rendü	21.40
6.	„ 2-od „	20.40
7.	Köz. kenyérl. 1-sö „	18.60
8.	„ 2-od „	16.—
8½.	„ Barna kenyérliszt „	13.40

Debreczen, 1877. okt. 16.

Laptulajdonos **Molnár György.**

Kiadja és nyomatja **Kutasi I.** Debreczenben. 1877.